

De Groninger Archieven vinden het belangrijk om digitaal erfgoed duurzaam toegankelijk te houden. Wij denken dat kennisdeling en samenwerking hierin heel belangrijk zijn. Daarom publiceren we een Nieuwsbulletin Digitale archieven. Zo houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen op het gebied van digitaal archief en natuurlijk ook van onze eigen diensten en producten.

Voor meer (algemene) informatie kunt u terecht op de [pagina over het e-depot](#).

U vindt er alle antwoorden op de meest voorkomende vragen over het e-depot, zoals: Wat is een e-depot? En: Waarom moet ik er nu mee aan de slag? Bovendien hebben we een kopje [Handige documenten](#), waar alle documenten op rijtje staan.

Diensten en producten

Eigen e-depot voor Groninger Archieven

Enkele jaren geleden zijn de Groninger Archieven aangesloten op het rijks e-depot van het Nationaal Archief. We begonnen meteen een pilot met de gemeente Groningen om ervaring op te doen. In 2019 werd bekend dat het Rijk zich in 2024 terugtrekt uit de gemeenschappelijke regeling en dat wij dan niet langer gebruik kunnen maken van het rijks e-depot. Daarom hebben we nu een eigen e-depotvoorziening aangeschaft van het Britse bedrijf Preservica.

De software van Preservica wordt gebruikt door erfgoedinstellingen en overheden over de hele wereld, waaronder ook het Nationaal Archief. Het systeem is zowel sterk in beschikbaarstelling als in actieve preservatie. Het heeft bijvoorbeeld ingebouwde viewers voor veel bestandsformaten en het kan automatisch bestandsformaten detecteren en omzetten naar andere formaten. Hiermee kunnen we de komende jaren heel wat archiefbescheiden in bewaring nemen en beschikbaar stellen,

voor onze huidige partner de gemeente Groningen en hopelijk ook voor nieuwe partners.

Wat betekent de aanschaf van een nieuw e-depot in de praktijk? Gelukkig hoeven we niet weer helemaal opnieuw te beginnen. De ervaring die we in de afgelopen jaren hebben opgedaan, is voor het grootste deel systeemafhankelijk. Het beleid, de procedures en de formulieren die we hebben ontwikkeld zijn met enkele aanpassingen geschikt te maken voor ons eigen e-depot. Ook de opnamevoorwaarden en de technische aansluitvoorwaarden hoeven we slechts op enkele punten te wijzigen. Daarnaast kennen we Preservica al van het rijks e-depot. De komende maanden gaan we het systeem inrichten en de benodigde wijzigingen doorvoeren. Op donderdagmiddag 25 november organiseren we samen met de provincie Groningen een netwerkbijeenkomst Archief en Informatiebeheer waarin we de stand van zaken demonstreren en toelichten. Vaste deelnemers aan deze provinciale bijeenkomsten kunnen deze datum alvast in de agenda noteren.

Even voorstellen: onze nieuwe Adviseur Digitale Informatie

Ik ben Robbert Haaksema en ik mag mij sinds 1 juni Adviseur Digitale Informatie of afgekort ADI van de Groninger Archieven noemen. Als ADI houd ik mij primair bezig met het adviseren van de partners van de Groninger Archieven op het gebied van hun digitale informatiehuishouding en het opgebouwde digitale archief. Voordat ik neerstreek in de stad waar ik heb gewoond en gestudeerd, ben ik als extern informatieadviseur werkzaam geweest bij meerdere overheidsinstellingen. Vanuit die achtergrond wordt het mijn taak om de expertise van de Groninger Archieven te vertalen naar concrete, toepasbare adviezen aan de betrokken organisaties in de provincie Groningen.

Behalve adviseur in algemene zin, zal ik mij ook bezig houden met de trajecten rondom het nieuwe e-depot van de Groninger Archieven. Het digitale archief wordt een steeds belangrijker deel van het collectieve geheugen van bijna elke organisatie. Om te bewaren informatie duurzaam toegankelijk te houden nemen we deze op in onze digitale archiefbewaarplaats, het e-depot. Als ADI ben ik niet alleen betrokken bij de opnametrajecten, maar zal ik juist ook

adviseren in het voortraject. Zo kunnen organisaties nu al de eerste stappen zetten om in de toekomst de overbrenging naar een e-depot mogelijk te maken.

Voel u vrij om mij een berichtje te sturen bij concrete vragen of gewoon uit nieuwsgierigheid over onze dienstverlening op het gebied van digitale archivering. U kunt mij bereiken via edepot@groningerarchieven.nl.

Uit het vakgebied

TMLO heeft een opvolger: Metagegevens voor Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie

Wilt u uw digitale archieven voor langere tijd vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar en betrouwbaar houden? Dan zijn metadata onmisbaar. Welke metadata u daarvoor nodig hebt en hoe u ze uitwisselt (bijvoorbeeld met een e-depot), is vastgelegd in een landelijke standaard. De afgelopen jaren gebruikten we bij opname in het rijks e-depot het Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden (TMLO) en het bijbehorende XML-formaat ToPX. TMLO was bedacht in een tijd dat bijna niemand in Nederland echt ervaring had met een e-depot. Toen het rijks e-depot eenmaal in gebruik was, bleek die standaard in de praktijk niet altijd even handig. Daarom startte het Nationaal Archief in 2017 met de ontwikkeling van een nieuwe versie. De Groninger Archieven hebben samen met andere archiefinstellingen, archiefvormers en leveranciers van documentmanagementsystemen meegewerkt aan Metagegevens voor Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie (MDTO).

MDTO voor decentrale overheden

MDTO is nu vastgesteld als standaard voor decentrale overheden. De vaststelling betekent niet dat deze overheden verplicht zijn om alle archiefbescheiden volgens deze standaard te metadateren. Maar archiefstellingen zoals de Groninger Archieven, kunnen wel eisen dat de metadata van (digitale) overheidsarchieven conform deze standaard worden overgebracht. Voor archiefinstellingen is het heel belangrijk dat archiefvormers hun metadata conform de standaard aanleveren. Alleen als alle metadata van alle archiefvormers compleet en grotendeels gelijkvormig zijn, kunnen we de archiefbescheiden geautomatiseerd beheren en beschikbaar stellen.

Nu we bij de Groninger Archieven een eigen e-depot hebben, kunnen we zelf de opnamevoorwaarden bepalen. Ons e-depot en onze procedures worden nog op de nieuwe standaard aangepast. En dat geldt natuurlijk ook voor uw metadatamodel en uw applicaties. Daarom zal ons nieuwe e-depot nog geruime tijd TMLO/ToPX ondersteunen. We proberen wel ons e-depot zo in te richten dat wij meteen MDTO kunnen ondersteunen.

MDTO is gepubliceerd op [de website van het Nationaal Archief](#). U vindt hier ook antwoorden op veelgestelde vragen. Als u niet erg vertrouwd bent met informatiemodellen, dan zult u het waarschijnlijk moeilijk vinden om de structuur van MDTO te doorgronden. Zodra wij MDTO ondersteunen, zullen we daarom een workshop organiseren om u op weg te helpen.

Is uw organisatie een decentrale overheid en gaat u binnenkort een nieuwe applicatie aanschaffen waarin u langdurig of permanent te bewaren informatie opslaat? Neem dan in het pakket van eisen op dat de applicatie TMLO-conform is en op redelijke termijn MDTO-conform wordt.

MDTO voor rijksoverheden

Het was de bedoeling dat MDTO ook voor rijksoverheden de nieuwe standaard zou worden. Helaas waren een aantal behoeften van de rijkspartijen in de redactiegroep in dit stadium niet te realiseren. Daarom heeft de Standaardisatieraad MDTO voor rijksoverheden bestempeld als advies. Het Nationaal Archief gaat onderzoeken of MDTO met een uitbreiding geschikt kan worden gemaakt voor de behoeften van de rijksoverheden. Daarnaast werkt het Nationaal Archief ook aan implementatie van MDTO in het rijks e-depot. Tot dat klaar is, kunnen rijksoverheden in de provincie Groningen gebruik blijven maken van TMLO/ToPX.

COMPUTER SAYS NO? E-DEPOT SAYS YES!

